

გ ა ზ ი თ ი ლ ი რ ს			
ოქტ.	ნოვ.	დეკ.	იან.
13	10	8	6
41	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნაშუა რიგითი შუარი

ივერია

გაზეთის დასავევლად და კერძო განცხადებებში დასაბუთებლად უნდა მიმართოს: თეოდორ რუდექის, კუიკი-ში, ავჭალის ქუჩაზე; გარანციის ქუჩის მარჯვენა, ავჭ. გრუნსკის ქუჩის სხვადასხვა კუთხეებზე განთავსებული საზოგადოების განცხადებების, საზოგადოებრივი საკითხების განხილვის, სახანძროს ქუჩაზე. ფასი განცხადების. ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპიტო.

1877—1893 **ს ა ზ ო ლ ი ტ ი კ ი ა და ს ა ლ ი ტ ი რ ა ტ უ რ ს ი ა ვ ა ზ ე თ ი** 1877—1893

„ივერია“

გამოდის 1893 წელს ივერია პროვინციის, როგორც აქედან. მისაბ ახსნა დანიშნულების გახსნის 1893 წლისათვის, შიკამათოს. ტიპოგრაფია: ა) თითონ რედაქციის, ნიკოლოზის ქუჩაზე, ვარანციის ქუჩის პირდაპირ, თავ. გრუნსკის ქუჩის სახლში, № 21; ბ) ქარაფელთა შორის ქუჩის-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების* კანცელარიის, სახლის ქუჩაზე, თავდაზნაურთა სადგომ-მამული ბანკის ქარავლის გულში.

ტელეგრაფის განვითარების უნდა დახაზონ გაზეთი შედგებისადრესით: **თიფლისი. В редакцию грузинской газеты „ИВЕРИЯ“.**

რედაქცია ამისათვის აცხადებს, რომ იგი გაზეთის გაგზავნის გამო მასწავლის მტკიცედ ექსპრესს მარტო ამ ხელის-მომწერის წინაშე, რაც გაზეთის დაკეთისათვის შედის. თუ ეს პირდაპირ რედაქციას და ან წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების* კანცელარიას წინაშეა, ანუ გამოგზავნის.

გაზეთის ფასი დასაბუთებულია გაზეთის სათაურზე, ხოლო სრული პირობანი გაზეთის დაკეთის გამომცემლებს უნდა წინაშეა გვერდზე.

რედაქციის აცხადება

შეიძლება დაკვეთა გაზეთის 1 თებერვლიდან წლის დამდეგამდე, ფასი 9 მან. 50 კ. მსურველთა შეუძლიან ეს ფული ნაწილად წაიღებინა და მსხრბველად დასაბუთებინა.

ზედადამდვილი კომპიტი ბილინის სათავად-აზნაურო საადგილ-კაპიტო ბანასი აცხადებს, რომ 14 ამა თებერვალს, ვერის, დღის 10 სათზე, ბანკის შერბის დარბაზში დანიშნული საგანგებო კომისიის წევრთა ბანკის წევრთა დახმარებით ბანკის წევრთა კრებამ შეუძლია და მსხრბველთა. კრებამ შეუძლია მოხსენებანი უნდა განიხილოს:

- 1, მოხსენება იმის შესახებ, ვადილის თუ არა 15 ათასი მან., კახეთის რკინის გზის გამოაკვეთვად.
- 2, მოხსენება იმის შესახებ, რომ 1,000 მანათამდე გამოიღოს ბანკმა

დასაწყრად იმ ქალღმერთს, რომელიც მთავრობას უნდა მიერთავს, რათა უმაღლესად დამტკიცებული ხიზანთა დებულება გადისინჯულ იქმნას.

მ, მოხსენება იმის შესახებ, რომ ბანკის გამგებობისათვის მინიჭებული უფლება 6% სესხის გარდასაკლებლად 5% ზე შეცვლილ და შესესხებულ იქმნას.

ქართულ თეატრში
გვიმარტება საღამო სამუსიკო და სალიტერატურო კ. მ. ფანოვის და მ. მ. საფაროვის მონაწილეობით.

I
„სამუსიკო განუაგ. და დივერტისმენტ“

II
„სასტიკი შიკი“
(მეორე მოქმედება)

III
არტიტების საფაროვის და აბაშიძის

ფელეტონი

№ 2 **ზურაბა** № 2
13 თებერვალი.

„კვლის“ უკანასკნელ ნომერში (№ 6) ჩვენ წყვილით ვრცელი და გრძელი წერილი: „რა ექირებება სოფელს“. ამ წერილში ამოვიკითხეთ ასეთი ფრაზა: „ჩვენ გვსურს მოველაპარაკოთ მეომრებს...“ ვერ წარმოიდგენთ ჩვენს სიამოვნებას, გვეცხადება: რაკი აქ ჩვენ სწორია, უფროდ წერილი „კვლის“ რედაქციის ექსპონენტის-თქო, მაგრამ... თუ რედაქციის ბატონი ვის. მ.—ისა ყოფილა! დიდად, ვის. მ.—ისა, რადან ეს ასეთი აწერა ბოლოში. „კვლის“ მიერ ახლად შემოღებულ ლიტერატურულ წესისამებრ ესლა ჩვენ ვითახეთ „კვლის“ ბატონო რედაქციას, ვიანხებეთ ამ წერილის შინაარსს, თუ არა? ეს უბრალო ცნობის-მოყვარობა არ არის: ამისთანა მძიმე საკითხები, როგორც „რა ექირებება სოფელს“, აქამომდე უნდა გამოირკვეულიყო და გამოირკვეოდა კიდევ, თუ „კვლისა“, „ზურისა“ და

„მწყემსის“ რედაქტორებს თითო წერილი მიიწვდილენ ამ საგნისათვის, მაგრამ, როგორც გვასოს, ამაზედ იმით არაფერი უთქვამთ. არა, ჩვენ არ გვირდა ვის. მ.—ისა აზრი. შორს! ჩვენ ვინდა შევიტყუოთ თითო „კვლის“ მხედელთა და ამიტომ-კი არ ვუბრძანებთ, როგორც „კვლის“ ივერიანს უბრძანებს ხოლმე, არამედ ვთხოვთ ამ რედაქციას, თავისი წერილი დაბეჭდოს შესახებ აღძრულის საკითხებისა.

ჩვენ გვსურს ვის. მ.—ს წერილი მხოლოდ ისტორიულად გავარჩიოთ. გარნა, ვიდრე ამ საქმეს შეუდგებოდეთ, ვსთხოვ ბ. ვის. მ.—ს მოგვივოს შემდგეს საკითხებისა:

ა) ვის. მ.—ს წერს: „მეცნიერები იმ ბუტყილებს, რომ სადაც ტყეებია, იქ უფრო იმეათაოდ იცის სტყეობა“. მერე რომელი მეცნიერები? რომელი წიგნი ამოკითხეთ? რომელ საუკუნის მეცნიერები?

ბ) ტყეებში ბუდობს აუარებელი ფრინველი, რომელიც ქვეტყეს ჩვენის მოსავლის მტრებს. ეს ვიღამ მოგახსენათ? რატომ არ გვიჩვენებთ წყაროს, რომ ჩვენც წვიციანობი და ერთი „კაი კრიტიკა“ გამოვაცხოთ.

გ) „საკიცინაო, საფლავანდში“

მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება სცენა ერთ მოქმედებად

„ბიძისთან გამოხსოვება“
რაფ. ერისთავის

დასასრულდ
„ლეკური და კინოკური“

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. ივანოვის საფაროვის და „ს. ბ. ბ. ლიანოვი, დლინსკი, ბიანი, აბაშიძე, კანდელაკი, კარენი, სავანელი, მკედელიშვილი და სხვანი.

(ამ საღამოს დაუკრავს ორი ხორი მუსიკა სამხედრო და ბალის)

დასაწყისი 8 საათზე
აგვალბის ფასი ჩვეულებრივად აღმნიშნატორი მ. მ. საფაროვი

ტფილისი, 13 თებერვალი

ამ უკანასკნელ ხანებში დიდი დანაზრავის ჩვენ ქართველთა შორის კახეთის რკინის გზის გამო. ამბობენ, არიან იმისთანაინიც, რომელიც ყოველ დღისათვის უნდა მხობდნენ, რომ ამ საქმეზე თავდაზნაურობას გულის აყრვირონ და ხელი აადვილანთა. ამისათვის, ვინ იცის, ხან რა საფრთხეხანდს იგონებენ თურმე, ხან რას, აი დიდიუშები, აი მამულები და დეკორაციები, აი ეს მოგივთ, აი მოგივთ, თუ ამ საქმეს თქვენ მოკვირებთ ხელით. ამ ერთი მითქმა-მოთქმას ზედ დაერთო კაბითი მითქმა-მოთქმა. არც აქურთა რუსულმა გაზეთებმა უკური მოუკრეს ამ საქმეს და ხშირი საუბარი გამართეს. ზოგი უწონებს თავდაზნაურობას, რომ

მდღეს თავილი გამოახილვე და მენის ქვეყნისათვის საჭირო საქმეში ათასობა გამოიჩინე და გსურს შენის ქვეყნის საქმე შენვე ჩივიდო ხელში. ზოგი-კი სასაცილოდ ივადებს თავდაზნაურობას, არა, შენ შენ და ვინ ამისთანა საქმეა; შენ ამისთვის არც ჭკუა გავს, არც ცოდნა, არც ფული და რას ირეები არა-მკითხე მიამხსევითა.

დემონია მშვიდობა მისცეთ ყოველ ამით. ჩვენ ამისთანა მითქმა-მოთქმას არ უნდა აყვით, ჯერ იმიტომ-რომ უნდა ვიგულისხმებოთ, რათა ყოველივე ის, მოწონება თუ ძაგება, შეშინაობის გულის ტიკილისაგან მოსდით მომწონთაც და თავდაზნაურთა სასაცილოდ ამავად-ზნაურთა სასაცილოდ ამავად-ზნაურთა გულისაგან გამოვიღოთ შესაძლებლობა გულ-უბრკველი არცოდნა საქმის და ერთი ტუქილი უბრალო დანაზრავის, თუ წერის. ჩვენ დედგანდილი სურვილი მარტო ის არის, რომ, ჩვენის შედეგისამებრ, მიტხებულმა გავაგებინოთ, რა საგანი ექნება განსაზღვრულად ენაზედ საგანგებო კრებას ბანკის, გუბერნიის თავდაზნაურთა კრებისაგან გამოვიღოთ.

კარგად მოქმენებთ ყველას, რომ დიდი ხანის თავდაზნაურობა ტუქილისის გუბერნიისა შუამდგომლობა მოვარობის წინაშე, რომ კახეთში რკინის გზა გატარებულიყო. გუბერნიის მარშლის მეცადინეობით მარშან ეს შუამდგომლობა მოვარობისაგან პრტიკევილი იქნა და მოვარობამ საჭიროდ დაინახა კახეთში რკინის გზის გაყვანა. მოვარობამ აუწყო გუბერ-

ნიის მარშალს, რომ, თუ სხვათა შორის თავდაზნაურობაც მოიხსურებს ეს საქმე თვითონ იცინროს, თვითონ გაიყვანოს გზა და თვითონ ისარგებლოს ამ გზის შემოსავლითა, თავის დროზე გვაქნებათ თვევნი ზურის ამაზედ და ზედ დაურთეთ თქვენი პირობებით, რა სხიით და როგორ გინდით ამ საქმის შესრულებით.

ამ რკინის გზის საქმისათვის გუბერნიის თავდაზნაურობას ცხად-კომისიისა ჰყვანდა ამორჩეული. რატოც სხენებული უწყება მოვარობისაგან მოვიდა, გუბერნიის მარშალმა მოიწვია კომისია, აწინაბა განაჩენი მოვარობისა და მოკვირება: ხან ისლ რა გზას დაეადგოთა. კომისიის ამისათვის მოსხენდა მთელი ვითარება ამ საქმის, ყოველივე ექსპერტიზა, რაც-კი გამოიძიებულად გამოჩნეული იყო ამ საქმის შესახებ და რამაც დაარწმუნა თვითონ მოვარობა, რომ ამ გზას ფრიად საჭიროა და გამოსარჩენად გამოკვირებისა და პრტიკილისათვის. კომისიისა ეძელი საუბარი გაიმართა, აქედამაც სინჯეს ეს საქმე, იქედამაც და ბოლოს იმაზე დადგინეს, რომ თუ სასურველია დასაბუთებული, წინ დახედული და მართებული პასუხი მივეცი მოვარობას, ყოველი უწინარეს საჭიროა ვიცოდე, რა ადგილებს უნდა მოვანდეროთ ეს გზა, რომ უფრო სასარგებლო იყოს ხალხისათვის, სად და როგორ უნდა გაიაროს გზამ, რა მანძილზე და რა დავკავდებო. ვიდრე ეს და სხვა ამის მუგავსი ცნობები კარგად გამოჩნეული არ გვექმება,

ვითარებისა * და გამოვლენეოი კომპიობისა. (იხ. „კვლის“ № 5).
კათს. რაი არს „როლი“?
მაგება. „როლი“ არს პიესის ერთი ნაწილი, რომლის დაწველაც არც ერთ ქართველ არტიტისათვის საკირო არ არის.
კათს. რაი არს „კალენდარი“?
მაგება. „კალენდარი“ არს წიგნი, რომელიც ყოველ წლიც შეუცვლელად და შეუსწორებლად უნდა დაიბეჭდოს.
კათს. რაი არს „მწყემსი“?
მაგება. თვით „მწყემსისავე“ სიტყვის „მწყემსი“ არს „შეინაშენე“ და სინტერესო გაზეთი“ (იხ. „მწყემსი“ ხელის მოწერისა განცხადება).
კათს. რაი არს „წითელი მელანი“?
მაგება. „წითელი მელანი“ არს საგანი, რომლისაც „ზურისა“ ისე ეწინიან, როგორც „მწყემსს“ — „ზურისა“.

ფელეტონი

„ზურისა“ გატყუებო.
კათს. რაი არს „ალტემა“?
მაგება. „ალტემა“ არს „ალსარება“.
როგორც „კვლის“ რედაქცია გვასწავლის, სიტყვა „ალტემა“ „ალსარების“ მაგიერ იხმარება და „ალსარება“ „ალტემის“ მაგიერ (იხ. „კვლის“ № 1).

კათს. რაი არს „კონვერსია“?
მაგება. „კონვერსია“ არს გაუგებარი და გამოუჩვეული საგანი, რომელიც ი. ხონელს გარდა ჯერ ვერაფერი გაუგია და ვერ გამოუჩვეული.

კათს. რაი არს „პოლიმიკა“?
მაგება. „პოლიმიკა“ არს... მუშტის კითხი. თუ არა გჯერათ, პიესით გაზეთ „Тиф. Лист.“-ის და სიმბურ გაზეთის „ნორ-დარის“ რედაქტორებს.

კათს. რაი არს „რკინის გზა“?
მაგება. „რკინის გზა“ არს მანქანა, უზოავრესი საშუალება ვარების გან-

კათს. რაი არს „კონვერსია“?
მაგება. „კონვერსია“ არს გაუგებარი და გამოუჩვეული საგანი, რომელიც ი. ხონელს გარდა ჯერ ვერაფერი გაუგია და ვერ გამოუჩვეული.

კათს. რაი არს „პოლიმიკა“?
მაგება. „პოლიმიკა“ არს... მუშტის კითხი. თუ არა გჯერათ, პიესით გაზეთ „Тиф. Лист.“-ის და სიმბურ გაზეთის „ნორ-დარის“ რედაქტორებს.

ლო, საამირეჯობა, სამაზბლა ტუქილი გლიტებოა. ეს სალად ამოკითხეთ? წყარო, წყარო, წყარო!!! გიგეთ, ბატონებო, რომ ვიდრე წერილის ქვე ყოველ სიტყვას სხოლიო არ ექმნება. „იხ. იქ“ და იქ“, მანამ არაფერს დაგიჯერებთ.
ჯერ ამ საკითხებზედ მოგვეცი პასუხი და მერე სხვა საკითხებზედ მოვარობეთ. მაშ... ესლა „საკითხად-ბიით“ მიმართულმა ვახლოეთ.
თუ „კვლის“ რედაქციამ პასუხი არ მოგვცა, მაშინ სრული ნება გვაქვს ვიფიქროთ, რომ „ამ გაზეთს ამ საგანზედ ამ თვისი აზრი არ შეუდგენია, ან თუ შეუდგენია, რამე მიზეზის გამო გამოკვირება არ სურს მორჩა და გათავად.
ჭკინედა.
ტყე და მინდორი ტურფად ყვალა, მზე კაწაშებდა და ვეკარდა ცაზედ, შერე მოცინილი, მუხუნებოლი: შერე ვარ მულამ, არ ვაგვლი სხვა-ზედა!..
ტყესაც და ველსაც ეცვალა ფერი, მზეც აღარ ათაობს აწ მველებურად, შერე დაგვიყვდა იგი აღერის, წახვლად, დამტოვე მარად ბედკრულად! ქიხიელი ბესიკი ასოთ-მწყობი

წინადა ვერ ვიტყვი, ვიკისროთ თუ არა ამ გზის საქმე ჩვენა.

ამიტომაც კომისიამ დაადგინა, მიუხედავად იმისა, ჩვენ გავკეთებთ ამ გზას თუ სხვა ვინმე, ჯერ ის გადაწყვიტეთ, საჭიროა თუ არა სხვანაირად მოხდა მისი შესაყარება და გამოძიება მოახდინოთ. კომისიამ, შემდეგ დიდის ხასისა, საჭიროად დაინახა, ჯერ, მინამ გზის გაკეთების თაბანზე ვიტყუაფეთ რასმდე, უნდა გამოძიება მოახდინოთ. ამ გამოძიებას, რასაკვირველია, ხარჯი უნდა. გამოირკვა, რომ ათას ნუთისი თუმანი საჭირო იქნება გამოძიებისათვის. კომისიამ დაადგინა, რომ ეს მისი გადაწყვეტილება საგუბერნიო სათავად-აზნაურთა საგანგებო კრებას მოხსენადეს, რათა ამ კრებამ იმუამდგომლოს ბანკის კრების წინაშე, რომ ეს ათას-ხუთასი თუმანი ბანკს გადაეცა.

საგუბერნიო კრებამ ეს განჩინი კომისიისა შეიწყნარა და დაადგინა, ვთხოვით ზედამხედველ გამიტეტეს მოიწვიოს საგანგებო კრება ბანკისა, რათა მან ნება დართოს ბანკს ეს ათას-ხუთასი თუმანი სხვანაირად საქმისათვის გადაეხდებოქნას. ზედამხედველმა გამიტეტმა ამის შესახებ ქადალდი გუბერნიის მარშლისა გადასცა ბანკის გამგებებს, თქვენი რას იტყუათ ამ საგანზე, თქვენი აზრი გვაუწყეთ.

გამგებებს უნდა გასწერებოდეს პასუხის მიცემა, რადგანაც გუბერნიის მარშლის ქადალდი მოკლედ და მკაფიოდ იყო დაქუებული საქმე: იგი აუწყებდა გამიტეტს, რომ გუბერნიის თავად-აზნაურთა შუამდგომლობას, ათას-ხუთასი თუმანი ბანკს გადაეცა კახეთის რეინის გზის გამოძიებისათვის, და ამისათვის ვთხოვთ მოიწვიოს საგანგებო კრება ბანკისა და ეს შუამდგომლობა წარუდგინოთ. ამქედმა სწახს, რომ საგანგებო კრებამ დადგინა ბანკის საგანგებო კრების მოწვევა და ათას-ხუთასი თუმანი გადაეცა. რადგანაც ასევე მოკლედ იყო ქადალდი თვით

ზედამხედველ გამიტეტისა გამგებობის მიხრად და არ იყო დასახელებული საკუთრივ, რასაკანზედ ითხოვდა გამიტეტი აზრს ბანკის გამგებობისა, ამ უკანასკნელმა მისწერა, რომ ჩვენ ამ საქმეში უსათუოდ ეს გვეყითხება: კანონი ნებას გვაძლევს ამ ნაირ საქმისათვის ფულის გადაცემას და, თუ ნებას გვაძლევს, გვაქვს ამისათვის ფული თუ არა. მართლა ამ თრსაკითხავზე უპასუხა ბანკის გამგებობამ და შეუთვალა, კანონიც ნებას გვაძლევს და ფულიც მოსახერხებელია; სხვა რაც შეეხება თვითან გზის გამოძიებას, ამაზე ბანკის გამგებობა ვერას იტყვისო, რადგანაც არც გუბერნიის მარშლის ქადალდი, არც ზედამხედველ გამიტეტისაში ამ საგანზე სიტყვაც არ არის ჩამოგდებული.

ზედამხედველმა გამიტეტმა განჩინა უარი ვთქვას გუბერნიის თავად-აზნაურთა ათას-ხუთასი თუმანიზე და ეს ჩვენი აზრი ბანკის მარშლის შუამდგომლობასთან ერთად წარედგინოს საგანგებო კრებას ბანკისათვის, რომელიც გამიტეტმა მოიწვია ამ 14 თებერვლი-სათვის.

ამ სახით დღეს საგანგებო კრებამ მართლ ეს უნდა განიხილოს: მიუქცეს თუ არა ბანკადამ ათას-ხუთასი თუმანი, რათა გუბერნიის თავად-აზნაურთა რეინის გზის გადასყიდვად კახეთში საჭირო გამოძიება მოახდინოს ამ ფულით, მიუხედავად იმისა, თვითან იკისრებს ამ გზის კეთებას, თუ სხვას ვისმე დაეთმოს. მაშასადამე ამ არაფერი მოსაძრინა და კოვლად უნდაგვე წინასწარი მითქმა-მოთქმა, რომ გზის ვერ გააკეთებთ, არ შეგიძლიათ და სხვა ამისთანა. ეგ გამოძიება თავისთავად საჭიროა და აუცილებლად საჭიროა მაშინაც-კი, თუნდა რეინის გზა სხვას დარჩეს გადასყიდვად და არა თავად-აზნაურთაასა.

საჭიროა, ჯერ იმიტომ-რამ მართლა ეს გამოძიება შეგვატეობი-

ნებს, რა გონებრივი და ქონებრივი ძალ-დონა საჭიროა, რომ თავად-აზნაურობამ ეც კახეთის რეინის გზა თვითან იკისროს გადასყიდვად. მართლა ამ გამოძიების შემწეობით დაგინახავთ სიმძიმეს საქმისასაც და იმასაც თუ—რა ღირს უნდა შეეწონოს ამ სიმძიმეს. რამისა უნდა ყოველი წინასწარი მითქმა-მოთქმა ამ რეინის გზის გაკეთებას და მოგება-წყების შესახებ. იმისათვის უსწამურ კაცისა, ისე, რისი მოსახერხებელია მოსახერხებელი და სობრძეც თავად-აზნაურობის იმში გამოჩნდა, რომ ეს საკითხი: იკისროს მაგ რეინის გზის გაყვანა თუ არა,—სამრმისოდ დადავლა და არა ქედა, გამოუძიებლად, გამოუკვლევლად გადასწყვიტა ასე თუ ისე.

ეს ერთი. მეორე, ეგვე გამოძიება სახუთს მოგვეცეს იმისათვის, რომადგინად გამოასრინი იქნება თავად-აზნაურობისათვის, რომ ეგრეინის გზა გააკეთებდ ამოქმედლოს თავისით. ვინ იცის? იქნება ეც გზა ერთ იმისთანა უღვეველ წყაროდ ქონებისად შექმნის თავად-აზნაურობისა, რომ მით თავის საკუთრისა და ქვეყნის საზოგადო საჭიროებას ცოტად თუ ბევრად გაუძღვს და ნუ თუ საშვილი-შვილოდ სანაურ-ნი არ გაუხდება, რომ ამისთანა საქმისაგან ხელ-ცარიელი დარჩეს? ეცნა ქადალდები ეხლა თავში არ იტყუებ, ეს კანკა ხელიდამ როგორ გავუშვით და სხვას მივეცი თ საჭმელადო. ტუილელებს რომ ჭკუაქნართა და ამ კანკის საქმის გამოსაძიებლად წინადვე დაეხარჯათ რამე, დღეს თავში საყვამად საქმე აღარ გაუხდებოდათ. რად უნდა მოვეკიდეთ კახეთის რეინის გზის საქმეს ეგრე ბამურად, ეგრე უთავაძლოად, რომ გამოუძიებლად ავიდეთ, გულისგ ხელით დავიკრიბოთ და ვიძინოთ, რა ჩვენი საქმეა. რაკი თვითან საქმე ჩვენკენ მოიხდა, რაკი შესაძლოა ეც საქმე ჩვენი ხელით ვიგდოთ, ნუ თუ სასახელითა იქნება ათას ხუ-

თას თუმნის გულისათვის კარგე მოადგარი ბედი უნდა გავაბრუნოთ და საშვილი-შვილოდ საწყევლად გავისალოთ თავი? ავი მოგახსენებთ, ეც იმისთანა საქმე, რომ შესაძლოა მაგ საქმიდამ ჩვენს სიღარიბეს წმადლი რამ დავდოს, და ნუ თუ ეს შესაძლოა გამოუძიებლად, უსახუთად, უნდა უარყოთ?

გვეტყვიან: ეც ძალიან კარგი, თუ გამოძიება დაგვანახავა, რომ დონითაც შეგწვედით მაგ საქმეს და გამოარჩენაც გვექცეს. მაშინ ეც ათას ხუთასი თუმანი დაკარგული არ იქნება. ხოლო მაშინ რადას იტყვი, თუ გამოძიება გამოარჩევს, რომ ვერც გზის კეთებას შეგწვედით და ვერც გამოარჩენის იმედს ვიქონებთ, მაშინ ხომ ეც ფული წყალში გადაყრდელი იქნება?

რას იტყვის გამოძიება, რა მხრივ დაგვანახებს საქმეს,—ჩვენ ამაზე წინადვე ვერას ვიტყვით. ვთქვათ ვაქედ, რომ რეინის გზა ჩვენ ვერ ვიკისრეთ, მაშინაც, ჩვენი ფიქრით, ეც ფული დაკარგული არ არის. რად გინდ იყოს, გამოძიება ხელთ მოგვეცეს საჭიროდ სარწმუნო საბუთს ვიშუამდგომლოთ მთავრობის წინაშე, რომ გზა მოახდინოს ამ ახდებებს, რომელიც ჩვენთვის სასურველია და ქვეყნისათვის უფრო მომეტებულია სახირო. იმედია, რომ,—სხვას ჩაუგონებდა ეც გზა ხელში, თუ ჩვენ შევარჩებთ,—მთავრობა მაგ დასახუთებულ შუამდგომლობას უყურადღებოდ არ დასტუავებს. სხვას უკვლავურს თავი დაგვანებოთ, განა ეს დიდი საქმე არ იქნება მართლა თავის თავად მაგ ათას ხუთას თუმანი, რომ თუნდა მართლა ეც ურავილი ავისრულით, გზას ქვეყნისათვის სახირო მიმართულება მივეცათ, რე თუ ამისათვის დახარჯული ფული დაკარგავს ფულიას?

ჯერ მართლა ეს რომ მივიდოთ სახეში, მართლა ამ მხრივ რომ შეუძლებელია თავად-აზნაურობის მეც-

დინეობას, ეცვე საჭირო წინაობრივი საბუთია, რომ თავად-აზნაურობამ ეც ფული შესწირის ქვეყნასა და ხალხს. განა ამით თავად-აზნაურობა თავის საჭიროას და იმისა, ნულებას არ ასრულებს ქვეყნის წინაშე? ნუ თუ თავად-აზნაურობას ჰგონია, რომ ქვეყნისა და ხალხისათვის გაწივარა რისმდე და ამით ხალხის გულის მოგება, ხალხში კეთილად სხენდა, ხალხში არსეს გაძლიერება მისთვის არაფერის საქმისია? ყოველივე ეს იგი დონა, რომელს მთავრობათაც თავად-აზნაურობა თავის არსებობის მიზნად წინადადებდა დახანგებს ხალხს და თავის ბედნიერების, შემძღველობის ბურჯად შეგვარდა ახლებს. ეს ისეთი ფას-დაღულებელი განძია, რომ მის მოსაპოვებლად ათას ხუთასი თუმანი-კი არა, არაფერი არ უნდა დაზოვოს თავად-აზნაურობამ, რომელიც სულ უოველითვის გულში უნდა იქონიოს, რომ მართლა ამ გზით და სხვა არფერით არ შეუძლიან გაუქლოს ამ წუთი-სოფლის ბედის ტრიალსა და მრავალ ვაერ საჭირო-ბოროტად ზედ-მოსყვას.

ახალი ამბავი

* * * მოგვხსენებთ, რომ ჩვენის დუვიწყარის პოეტის ბ. ბარათაშვილის ნაშრომად გავაქოვდეთ ლეონის კარა ხანია, განიხილეს მისმა ნათესავებმა, სიამოვნებით უნდა განცოზობთ ვითხველოთ, რომ ეს განახსნავა მლე უკმედ გადქცევა პოეტის ნათესავებმა უკვე მიიღეს ნება-რთვა ყოველის ქართველისათვის ძვირფასი გავის გადმოსვენებისა. ამ საქმის მოთავსება და გამგებელნი მხოლოდ მარჯვე დროს ელიან, რომ ღირსეულად და საკადრისის პატივისცემით მოახყვინან ძვირფასი მტყერი შესანიშნავი პოეტისა და

თელავიდან გაიქცა ქართული ენის ვინც იპოვის და თელავს გამოჰზავნის, დიდს ჯილდოს მიიღებს.

დავკარგეთ... ქართული გარმატყავა. მკონელი მიიღებს საჩუქრად მამა დ. დამაზიძის „ბ ა რ ა ბ ა დ ი ს“

„მწიქსასი“ რეჟექტა. (10—1)

ვინც პარიზად იჯარით... ქორებს, კოვას, გრებს-ბანკიუბას და მოღებს.

ქართული ქალბუ. (99—1)

ნამდვილი კაცს უნდა ღირს ჩამოვიტყუო... მარტინიუმი! იშოვება ყველა დუქანში.

ღიანის ვაჭრება. (3—1)

ვემბთ ისტორიკოსს, ფული, რა-ერთიც უნდა, რომელიც დაამტკიცეს, რომ საქართველო საქართველო-კი არ არის, ანაჟიათ.

არაბისტანს პატრონობა. (1—1)

ვასწავლით... ლანდლა-გინებს... „გოქსას“ კონსქტორება

რედაქტორები: უპარია და ალივა

II სიკოცხლე უსიყვარულოდ მწერ სიზმარია.

იტალიური ანდაზა.

III მამაკაცი უფრო ძვირფასია დედა-კაცისთვის, ვიდრე დედაკაცი მამაკაცისთვის.

IV დედაკაცის გული ქირთი გაცემული სახლია: რამდენ ხანსაც უნდა იდგე ამ სახლში, მაინც ვერ დედა-ტრონენი.

V მამაკაცი თავის ნახევარ სიკოცხლეს დედაკაცებთან ბრძოლაში კარგეს და მხოლოდ მეორე ნახევარს ანდომებს თავისის თავისა და ქვეყნის სამსახურს.

მკითხველი ვიქნება „ზურნისა“, მხოლოდ ერთის პირობით-კი: როგორც „განქმელებით“ მიმართულების გაწეობა, „ზურნისა“, უნდა მომიგოს შემდეგ კითხვებზე:

1) რა მიზეზია, რომ ჩვენი ქალები და დაბა-სოფლები განათლებას მოკლებულია და სინდელში ვიწყობებით?

2) რა მიზეზია, რომ ტბილად ვერა ცხოვრობთ და ერთმანეთს სიკოცხლეს ვამწარბებ?

თუ „ზურნისა“ რედაქციამ პასუხი არ მომცა, მაშინ სრული ნება მაქვს „კვალის“ რედაქციისაგან მონიჭებული ვიფიქრო, რომ „ამ განხეობს ამ საგანზედ თავისი აზრი ამ შეუღდენია“.

მკითხველი „ზურნისა“ პასუხი.

მაგ საგანზედ ჩვენ დიდაც რომ ჩვენი აზრი შედგენილი გვაქვს და ამიტომ ვასრულებთ თქვენს თხოვნას:

1) სინდელში იმიტომ ვიწყობებით, რომ, როგორც მოგხსენებთ, ნავთს კიდევ მოუმატეს ბაჟი.

2) ტბილად იმიტომ არ ცხოვრობთ, რომ, როგორც ესეც მოგხსენებთ, მექარხნებმა შეპარი-

ძლიერ დაძვირეს და ამ დიდ-მარხვამი მწარე ზეთზე გამოყვევართ.

დ ე ბ ა ზ ა (საგუთარ ზაქტუბისაგან)

ლონდონი. ეგვიტეს საქმე მზე-ღობიანად გათავდა: ინგლისმა კიდევ გაგზავნა ჯარები ალექსანდრიასა და ქიარია.

ქუთაისი. დაუღვრომელმა ხმოსანმა მიქიაშვილმა ქუთაისის საბჭო დაიხიოთა და პრაქლიამია გამოისცა: „ქუთაისის საბჭო მე ვარო“!

გორი. საცაა ვახუშტული დაღებდა და ამიტომ ძლიერ გვეშინია, სსმელი წყალი არ დაგვკლდეს. ქალის საბჭომ საგანგებო კრება მოახდინა და გადასწყვიტა, ავქალის წყარობებიდან მილით წყალი გამოიყვანათო.

სურამი. ფული გამოგველია და ზახუშტული-კი ჯერ შორს არის. ნეტა როდის ამოვლენ სურამში „ღანოეები“, რომ ტყავი გავაძროთ და ცალიერი ჯიბეები გავიკრიბოთ.

შორაშან-სესტაფონი ვიარია. საქართველოს გაუმარჯოს... შესანიშნავი პოემის „მეკარიზის“ შესანიშნავი აბტორა დასარულა ამ დღემში თავი-

სი შესანიშნავი „ღარბრამა“, რომელსაც სახელიად „შოთა“ ეწოდება. „ღარბრამა“ 8 მოქმედებისა და 16 სურათითაა „ღარბრამას“ ამ მოკლესანი-

ში წარმოვადგინეთ ტრალი მანდორში, რადგანაც მთელ შორაშან-სესტაფონი-ევიროლაში სციენტისთვის შესაფერია დარბაზი არ აღმოჩნდა. წარმოადგინეთ კვირას გასტანს. მონაწილეობას მიიღებენ შორაშან-სესტაფონი-ევიროლას ყველა მსოფლიურნი, ქალნი და კაცი. იმედია, ამ წარმოდგენას მთელი საქართველო დაესწრება.

ტფილისი. ამიერ-კავკასიის რეინის გზის მატარებელმა ამ ცოტა ხანში თითო ლამეს თითო დადგურთან თითო მისივრე გასტანს. უბედურება არა მომხდარა-რა. ყველანი ღვთის მადლით კარგადა ვართ.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

გ ა ს . „T. J.“-ის თანამშრომელი ზ. ი. ი. ლიუილის მწუხარებით აუწყებს მკითხველთ გარდაცვალებას 503-ისა თი-სისად. პანაშვილი გარდაბლი იქნება „T. J.“-ში № 34.

ანდრძის აგების დღე ცალკე გამოცხადდება.

მამულის-შვილის თავის „მამულში, თავს წინაბართ სავლადვე შორის“ დასაჯრბადავად.

* * * დღეს, სათავად-ანზაურთ ბან-კის თეატრში ბუნების ემირის პატრი-საკეცლად დანიშნული სამუსიკო და სალიტერატურა სადამო მ. მ. საფაროვ-ამაშიძის მეთაურობით. წა-რმოადგენელი იქნება „სასტრია ომი“ და ვიდეოლი რ. ერისთავის „ბი-ძისათნ გამომუშრება“, შემდეგ იქ-ნება ლივრტისმენტი და ლტორი.

* * * 16 თებერვალს, 7 1/2 საათს, იქნება კრება კავკასიის საიმპერა-ტროი სამეურნეო საზოგადოებისა, რომელიც განიხილავს:

- 1) მორგე საქმეებს,
- 2) ბ-ნ ა. ფიროლიშვილის მოხსე-ნებას მკერნარეთ სეტყვისგან და-ზღვევის შესახებ.
- 3) მოხსენება ბ-ნ ს. მელიქი-ბე-გლიაროვის ზამბის გამაყვანის შესახებ ამიერ-კავკასიის დაბალ-აღვი-ლებში.

* * * ორშაბათს 15 თებერვალს, და-ნიშნული კრება ქალაქის საბჭოსი. კრება სხვათა შორის განიხილავს ხმონის ბ-ნ ნიკოლოძის მოხსენებას შესახებ იმისა, რომ ქალაქის სამმარ-თველოთათნ საქალაქო ბანკი იქნას დაარსებული.

* * * წერილ-კითხვის გამავრცელებელ-საზოგადოების“ ბიბლიოთეკას შესწორა ბ-ნმა გ. საძაგლიშვილმა: 1) სძლის პირი, მხედრულის ხე-ლით ნაწერს XVIII საუკუნე, 2) რე-ტორიკა, შედგენილი ანტონ I კათა-ლიკოსის მიერ 1764 წ., 3) აპო-კრიტიული წიგნი ძველის ალექსისა; 4) პირი წერილი ვახტანგ მეფის ძის ბაქარის მეფლის ანასის მოს-კოვის მიტროპოლიტთან, რომელიც მიწერილი 25 დეკემბერს 1751 წ., და 5) თამარ-მეფის შვიი ფული 1202 წ. და ერთიც სხვა შვიი ფუ-ლი.

საზოგადოების გამკება მადლო-ბას უძღვინს შემოწმირველს.

* * * თ. ჰუკუაძის მემკვიდრე-ბი ედავებინ კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მხრუნველობას 200,000 მა-ნეთს, რომელიც თ. ჰუკუაძემ სწა-ვლა-განათლებლისთვის გადასდო ან-დერძით. ამ საქმეს გაარჩევს ტვი-ლიის ოლქის სასამართლო 17 თე-ბერვალს. მომზადნა ვეკილებად არიან ნაფიცნი ვეკილინი: 3. ოპო-ნიინი და კედრინი.

* * * როგორც მკითხველს მოესხე-ნება, ტფილისში დიდის მმართველ-საზოგადოებას სთხოვა მთავრო-ბას, რომ კავკასიაში რამდენიმე მო-ხერხებული ადგილი იყოს ამორჩეუ-ლი, რათა ამ ადგილებში ცხენების იარაღებმა* იქნეს გამარაგული წე-ლიწოდში ერთხელ. სხვათა შორის ასეთ მარჯვე ადგილად იცნეს ჩენი ქალაქიც. ამის გამო ბ-ნმა გუბერნა-ტორმა მისწერა ქალაქის მოსახრე და მკითხა რჩევა, როდის და რომელს ადგილზედ უფრო უმჯობესი იქნება

ტფილისში „იარაღებობს“ გამართვა. ასეთივე რჩევა სთხოვა ბ-ნს ტფილი-სის პოლიციისტერს. როგორც პირ-ველი, აგრეთვე მორჩე თანაგონი პა-სუსხში ამბობენ, რომ ყველაზედ უმ-ჯობესი დრო იქნება ოქტომბრის პირველი დღეა შედამდე, ერთს კვი-რით. რაიცა შეგებდა ადგილს, უკე-თესად იცნეს ორივემ ნაწილი იმ მი-წისა, სადაც დოლი იმართება ხოლმე დიდებუნი.

* * * წარსულ წლისათვის დაფსე-ბი დაგასახალი ქალაქის გამგეობის ხარჯთ-აღრიცხვით დანიშნული იყო შარშან 265.648 მანეთი და 62 კაპ., ნამვილიად-კი შემოვიდა 271.097 მანეთი და ერთი კაპიტიკი, ე. ი. 5448 მანეთითა და 39 კაპიტიკით მომეტე-ბული, რადგან დარჩენილი ვალი წინა წლებისა ბლომიდ შემოვიდა ქალაქის კასსაში. ამა წლის 1 იანვრისთვის დარჩენილი ვალი წინა წლებისა შე-ადგენს 205.789 მანეთს და 42 კა-პიტიკს.

* * * პარსკვლავს, 12 თებერვალს, იყო კრება ქალაქის გამგეობისა, თა-ნადასრულებით საქალაქო ექიმებისა და ინჟინერისა. ამ კრების ამბავი მოკ-ლედ გვექნება კიდევ დადებულნი. ეხლა საქიროდ მიგვანია უფრო ერთკლად ვაუწყით მკითხველთ.

კრებამ განიხილა სასანიტარო რი-ზების ექიმთა გარდაწყვეტლუ-ბა მის შესახებ, რომ ადრევე იქ-ნას მიღებული სხვა-და-სხვა საქი-რო ღონისძიებანი ხოლმერის დასა-ხვედრად, უკეო იგი იჩენს თავს ამ გაზახულისა და ზახულებში. კრე-ბამ გადაწყვიტა: რადგან მდინა-რის წყალი მავნებელია ხოლმერო-ბაში, ამის გამო უმჯებელად გაყე-ნილ იქნეს მილის წყალი დი-დულებს და ხხვა ადგილებში, სადაც ხალხი სიშორისა გამო ჰხმარობს მტკვრის; 1 აპრილიდან გაიხსნას ავლაბარში მტკვირის სასადილო ღარის ნახლობათვის, როგორც შარშან იყო; გაიწმინდოს ქალაქის უსუფთაო ადგი-ლებში და ორმოციმიდან გატანილ იქნას უწინააღმდეგოდ უეჭველად 15 მარტამდე; აქტირდეს ავტოლაში ფილ-ტრების დამთავრება მტკვრის წყა-ლის დასაწმენდად; შეუდგეს ქალა-ქის გამგეობა სადგინდოეკიო კამე-რის გამართვას და მოიპოვოს რამ-დენიმე „პოპოტკა“ ნაფის გასატა-ნად ქალაქ გარედ ისეთ ადგილებში

დაგან, სადაც უფრო მომეტებული უსუფთაობაა, მაგალითად, როგორც რიყელებს, და სხვანი. ამასთანვე კრე-ბამ დაავალა რაზმის ექიმებს, რაბა მათ იქონიონ განსაკუთრებული ყუ-რადღება იმ სახლებზედ, სადაც შარ-შან ხოლმერთი გახდა ვინმე ავად.

* * * გუშინ, 13 იანვარს, ტფილი-სის სასამართლო პალატაში დანი-შნული იყო საქმე ხონის საოსტატო სემინარიის დირექტორის, ბ-ნ სო-კოლოვისა და „Тифлисский Листок“-ის რედაქტორისა და მის თა-ნამშრომლის ბ-ნ მიხაილოვისა. სა-ქმის გარემოება ასე ყოფილა: ბ-ნ მიხაილოვს შარშან-წინ ზახულის „Тифлисский Листок“-ში დაუბე-ჭვდა წერილი იმის შესახებ, რომ ხონის სემინარიის დირექტორი, სტა-ტკი სოვეტნიკი სოკოლოვი თავის ნათესაუბრეს აბარებს სემინარიაში მი-საღებ შეგარდებს მოსაზრებულად. ამიტომ ისინი ყოველთვის იეკრენ

ევგანენს და სემინარიის მთავრობაც მიიღებს ხოლმე ამ შეგირდებს სას-წველებელში. ამავე დროს გარე-ველი მისწავლელთაგან მომზადებულ ყმაწვილებში გერც ერთი ვერ ელი-რსებინა ხოლმე სემინარიაში შესე-ლას, რაც უნდა კრავად მომზადე-ბული იყუნენ. ბ-ნმა სოკოლოვმა უჩივლა რედაქტორსა და მის თანა-მშრომელსაც, უჩივლა დიდამაციის წესით: ვაზენოა ავად მომისხნა, ბი-ბრულ ვამხადა და ისეთი რამ დაპე-ჭვდა ჩემ შესახებ, რაც სახელს მიტეხს და ეტბინარს მიყარავსო. რადგან თვით მომზადნი არ ვამოხდავად გუ-შინ, საქმის გარჩევა შემდეგისთვის გადაიღო.

* * * ზათომა: უკვე შესდგა საარჩე-ვნო სიები ამომრჩეველთა, ახალის საქალაქო დებულების ძალით. სულ ამომრჩეველთა რიცხვი 150-მდე იქე-ბა. ვნახით, როგორი საბჭო გვე-ქნება და რა გავიკა კაცი იქნებიან ხმონსებელი.

* * * ს. წითლად-სუფარა (გორის მხარე): ამას წინად კოტე ფილი-შვილს და ნენე გიგაიშვილს მოუ-ვიდათ ლაბარაკი, რომელიც მალე ჩხუბდა გადაიქცა. ამ ჩხუბში ნენე გიგაიშვილმა რვეოლერით დასჯი-მარში იქაურად მცხოვრებელი ლე-ქსია ფილიშვილი.

* * * დ. სურამს. სურამის საზოგაე-ბული წ. აღმაშენებელი მცხოვრე-ბული ზაქარია იოზაძე სიმფარლის დროს წაგზნება თავის ძმა სტეფანე ნოზახეს, რომელსაც დაარტყა თავი-ნი ტული და მოჰკლა. დამნაშავე შეიპარეს და გამოძიება სწარმოებს.

* * * ს. მუკურასსკია (გორის მხარე): შუა იანვარს, 12 იანვარს, როცა ადგილობრივი მამასახლისი შინ არ იყო, ქურდებმა გაუტეხეს სახლი და გამოიტანეს 25 მან. ფულიად და სხვა-და-სხვა ნივთები 38 მან. ღირე-ბული. ეკვი მიტანილია სოფელს მტრეთის მცხოვრებელ გამო გორ-გოშლზე.

* * * ს. შერთული (გორის მხარე): 3 იანვარს, შუა დღისას, ს. შერთულის გლეხმა გამო ლომსაქმე მირეკა კამეჩები ლიანხუდ წყლის დასლე-ვინებლად. მოიშლულა ყინული, ჩა-ვინდა გლეხი და აღირია.

* * * მესთა: 12 თებერვალს, და-მის 11 საათზე, საქარის მტარებ-ლიდან № 33 ვაგონივარდა გორის მხარის მცხოვრები ნიკოლოზ ხე-რაბიშვილი. თვლებმა მარჯვენა ზე-ლი მოსწყვიტა და თავი რამდენსა-მე ადგლოს დაუჩქქვა. დაშავებული ტფილისის რკინის გზის სამყურ-ნალოში გამოგზავნეს.

სახელდახელო

(ყბადასაღები—წყალ-წასაღები ამბავი)

ორიოდ სიტყვა კიდევ შესახებ რკინის გზისა, რომელიც, ვინც რა უნდა სთქვას, ამ რამდენსამე წელიწადში უეჭველად გვიღოს კახეთისკენ და, ჩენდა სასამარხად, დაბნაიწუ-რებს აღაზნის ტურფა მიღობას. ე უხად ასაღები და წყალ-წასაღები რადა არისო? მკითხავთ. „ივერია“

ასეთი მომზრე იყო კახეთის რკინის გზისა და უცებ თვითონვე უხად-ასა-ღებ და წყალ-წასაღებ ამბად ჰხდის ამ საქმისა? დამიშველეთ, ბატონო, გული. მე კახეთის გზა კი არ მინდა ავიღო უხად და გავატარო წყალსა, არამედ ის აზრი, რომელიც აქამომ-დე ვერ შეზრდება კახეთის გზას და რომელსაც ვერ მოუწუნებია, რომ ამ გზის გაყვანა იყოს არს ჩენმა თა-ვად-ანზაურობამ, ის აზრი, რომელიც საც ეს გზა დაეთრებს უფანტავს და უსიაროვნად ჰქმნის იმის წარმოდგე-ნა, რომ იქნება მართლა როდისმე რკინის გზამ დახმინაურს მიყრუებუ-ლი კახეთით. მერე, განა უხად-ასა-ღები და წყალ-წასაღები არ არის ეს აზრო?

ვინც არა მგონია, შეგაყენებს გზა-ზე და გავრთილებს: „თქვენმა მხემ. ახ გირჩევთ კახეთის გზის გაყვანას. ბატონო, ძნელი საქმეა, დილუბებით, იზარალებთ, რადგან არც ფული გაქვთ, არც ტყუა, არც ცოდნა—ენდ ჩკა—ესტი ჩკაო“.

ჯერ ერთი ესა, ვინ თავმკვდარი გებეჭებო—შენი ჰირიმი, მირიგო? რას ეხირობი ჩემ საქმეში, რა მმარ-თებს შენი ვირი ხომ არ მოგიბეზო-ბია, ნაღები აპყარო! მე ვარ და ვა-კეთებ გზასა, შენ რა გინდა? იზარალებო! დეე, ვიზარალო, შენ ხომ არა და ვაგულდება ა. ამაქმე უფრო დიდს ზარალში ვიყავი, დღე-საც სოველ საათს მაღლებდა რამ სა-ზადებელი და ჩენს მაღსხებელ მტრის ხელში გადადის,—შენ კი არა იოქი-ვამ-არა, არა გირჩევია რა ჩემთვის, ეხლა რითილა დავიმსახურე შენი თა-ნაგრანობა, გულმემატიკობა?

ფული არა გაქვსო, ცოდნას მო-კლებული ხარო, ენდ ჩკა და ეს ტვი ჩკაო! თუ კი აღარა მაქვსო, მაშ რასა ვეკრავებ? რა გინდალენა, ვეცალო! ის ხომ მაინც ვაგაგონია, რომ ცდა ზედის მოხანხვერია. გარ-და მაგისა, იქნება კახეთის გზას სწო-რედ იმიტომ ვეკლებდი, რომ ღარიბი ვარ და უსწავლელი! იქნება მე გზით მინდა შევიძინო ფულიცა და სწავლიც, რაღას მეღობიანი გზახედ, რა გინდა ჩემგან! აკი, რადესაც ჩემი ოჯახი სიმდიდრისაგან დღულა და გემოდილოდა, კიდევ ვეკვიფობდი და თვით საქმიანობა სამარცხნოდ მი-მანდა! მდიდარი რომ ვიყო, გზებ-საც სხვებს ავაშენებინებდი, ხილდეს-საც სხვებს ვავაკეთებინებდი, მე-კი ბატონაკურად მხოლოდ ათასში ერთხელ შევხვდებოდი მეშუებს, რომ დამეჭკვილდა, რომ შიშით გულში დასკდომოდით და ჩემი ყადრი ჰქა-ნოდით. რაკი ჩემი სიმდიდრე გამო-მცალდა ხელიდან და ჩემი მტე-რი ხარობს დღეს, ამა მეც სწო-რედ, მაგტომ ვეტანები გზასა, რომ იგება როგორმე კვლავ ვაგიპოვო წყლი და საღანძღავად არ დავე-ტოვო ჩემი სახელი ჩემს შვილი-შვილს. მხოლოდ სინსილა გამოღუფ-ული ბებრტუნაა წინააღმდეგი გაბე-დვისა და ცილსა.

ამასაც რომ თავი დავანებოთ, სა-ქმისარსი მოწინააღმდეგეთა ცრუ წყლ-ანავინ განდობობო, ვიდრე არ დავა-ტყობენ, რომ მეგ სესხით ყელში სა-ბული წაგეკრებათ და დაიღუბენი-ოთ. ერთი მიიხარიათ, თუ ლმერთი გუჰამთ, რომელი გიყი გადასცემო სა-ბელ-წაქერის კაცს მილოა-

ნებს! ასეთა აზრი რა ფიქრში მოსა-სვლელია? თუ მოგვეცემენ ფულს, აღბად იმიტომ, რომ სიციუხლის ნუსხა და უნარს შეგვეტყობენ. არ მოგვეცემენ კიდევ და—თქვენ კარგად ბიანდებოდეთ. ვიტყვით მინც, რომ ფული ვერ ვიშოვებთ, თორემ კახე-თამდის-კი არა, მთავარმდის ვაგვიყენ-დით გზასაო. ამაჰ! მორჩა და გა-თავდა! მანდ, საშიშო რა არის, ან-ვი სალუბარაკო მასლა სად მოიპო-ვება! თუ არა და, ვცალოთ, კაცო, არას მოგვეცემენ, ყბას ხომ მაინც არ მოგვეცემენ. თორემ, იქნება პირჯვა-რი დაეწერონ და გვასესხონ, ვაგვი-მართონ ხელი.

ერთი-კი ამ აზრის მომზრებელს თითქო მტერიოდენი სიმართლემ მო-ძღვით. ვთქვათ, დავხარჯოთ ათას-ხუ-თასი თუნანი ზანქისა და ან მთავ-რობამ აღარ მოგვცა გზის გაყვანის უფლებას, ან ფული ვერ ვიშოვებთ, მერე ხომ დილუბა ათას-ხუთასითუ-მანიაო. ჯერ პირველი ესა, რომ დღეს მთავრობაც ჩვენკენ არის და ფულის პატრონებაც სიმდიდრე გვი-ქნევენ თავსა. მეორეც ესა, ვთქვათ, ვამართლავ ზოგიერთისა შიში და დავხარჯოთ ათას-ხუთასი თუნანი. მე-რე რაო? მითომ წყალში გადაყრი-ლია ეგ ფული? სულაც არა! ათას-ხუთას თუნანი გამოვიკვლევთ მიმა-დილუბას გზისას, რომელიც მთავ-რობას მაინც გამოაღებდა და გზის გაყვანა მალე ასრულდება.

ეს განა ცოტაა? ჩენის ფიქრით, ესეც სკამათა, რომ არ დავიშვროთ 15,000 მან. თუ ამ ფულის გაღე-ბით აქტირდება და მალე გაიკვლდება ისეთი სასარგებლო საქმე, როგორც არის კახეთის რკინის გზა, ცოცვა იქნება ქვეყნის წინაშე. რომ ათას-ხუთასი თუნანი არ გადასდოს ბანკის წყრთა დღევანდელ კრებაში.

გვერდული

დაბაბ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ს. წალენჯიხის (ხუვილის მხ-რა). 5 თებერვალს. წალენჯიხის ერთი უკეთესი სოფელია საზარში თავის სიმდიდრით და სიჭრეო სიდილით. თითბე უწოდებდნენ მტკა, ამ სო-ფელმა დააარსა: მუშაკრაველ სასა-მართლოს განყოფილება, პოლიციის განყოფილება, აფთიაკი და ორ-კო-სიანი სახალხო სკოლა, სადაც დღეს ას ორმოცამდე შეგირდი სწავლობს. მცხოვრებთა რიცხვი ცხრას კომლა-მევა. მემამულენი არიან ადლიანნი,—ძლიერი ახლო ნათესაენი სამეგრელო-სი უკანასკნელ მთავრის დავითისა; არიან აზნაურთაშვილებიც, თქალთვა-მეები, რომელთა დიდის მეცადინე-ობით და შემწეობით დაარსებულა აქ ორ-კლასიანი სკოლა (მათი შეწე-რულებია თითქმის ორი ტკეველი მწე, სადაც განმეზებულია დღეს ეს სწა-ვლის ტარაფე, გვერდები და ქუე-ლორები, ზოგიერთნი სხვებიც... ცი ამ მაღალ საზოგადოებაში აღიძრა ეხლობან ერთი ფრიალ სასარგებლო, კეთილი და საყურადღებო აზრი—დაარსება ერთ-კლასიან დღეთა სკო-ლისა (პირველი მაგა-ითი ჩრდილო-ეთ სამეგრელოში). სარგებლობა და სიკეთე სკოლისა ხომ აქსიომაა თვი-ოთუფე ცოტად მაინც შეგნებულ ადამიანისათვის და ჩვენც, წალენჯი-

